

ผลกระทบและการปรับตัวในธุรกิจบริการของนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟระหว่างไทย-ลาว-จีน*

IMPACTS AND ADAPTATION ON THE SERVICE BUSINESSES IN VIENTIANE
CAPITAL OF LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC, AFTER THE OPENING
OF THAILAND-LAOS-CHINA RAILWAY

ธนอมศิลป์ จันคนากิตติกุล¹, ดารณี แสงนิล², รักชนก แสงภักดีจิต³, รัฐการ บัวศรี⁴,

Lengsack Bounthalath⁵, *ศักรินทร์ นนทพจน์⁶

Thanomsilp Jankanakittikul¹, Daranee Saengnil², Rakchanok Saengpakdeejit³, Rathakarn Buasri⁴,

Lengsack Bounthalath⁵, Sakkarin Nonthapot⁶

คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ประเทศไทย^{1,2,3,4,6}

Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Thailand^{1,2,3,4,6}

คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, สปป.ลาว⁵

Faculty of Law and Political Science, National University of Laos, Lao PDR⁵

*Corresponding Author, E-mail: sakkho@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลกระทบจากการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ที่มีต่อธุรกิจบริการ 2) ศึกษาการปรับตัวของภาคธุรกิจบริการ ได้แก่ ร้านอาหาร โรงแรม นวดสปา ร้านบันเทิง ในพื้นที่ 4 เขต ของนครหลวงเวียงจันทน์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ทำให้ธุรกิจเหล่านั้นมีจำนวนผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น และมีการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของภาครัฐ และการเปลี่ยนแปลงสถานะเศรษฐกิจ 2) การปรับตัวในธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิงมุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างด้านเอกลักษณ์ คุณภาพอาหาร และการแสดงดนตรีเพื่อดึงดูดลูกค้า สำหรับกลยุทธ์การปรับตัวของโรงแรมและสปา มักเน้นด้านความแตกต่างในคุณภาพ เช่นเดียวกับธุรกิจธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิง และยังพบกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายตลาดไปยังกลุ่มรายได้ระดับอื่นในธุรกิจโรงแรมและร้านบันเทิง ขณะที่ธุรกิจโรงแรมเน้นกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกลักษณ์ บรรยากาศสำหรับผู้รับบริการ ประสบการณ์ที่ผู้บริโภคจะได้รับ นอกจากนี้ธุรกิจนวดสปามุ่งเน้นการรักษามาตรฐานการให้บริการและการ

*Received: 19 January 2026; Revised: 24 March 2026; Accepted: 24 March 2026.

ใช้แรงงานที่มีทักษะฝีมือเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุด โดยหัวใจสำคัญของการปรับตัวคือการเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่และการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดเหมาะสม ดังนั้น ผู้ประกอบการควรสร้างความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน และนำมาเป็นพื้นฐานในการวางกลยุทธ์การตลาดในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน

คำสำคัญ: ธุรกิจบริการ, การจัดการธุรกิจบริการ, รถไฟระหว่างประเทศ, ไทย, ลาว, จีน

Abstract

The purposes of this study are to study 1) the impact of the opening of the Thailand-Laos-China railway service on the service business and 2) the adaptation of the service sector, including restaurants, hotels, spa & massage, and entertainment business in 4 districts of Vientiane. This research is qualitative research. Data were collected from 14 respondents through a semi-structured interview and analyzed data with content analysis.

The results of the study showed that: 1) After the opening of the Thailand-Laos-China railway, the number of consumers in these businesses has increased, and the competition in the market has also increased. In addition, these have led to changes in government rules, regulations, and practices, and changes in economic conditions. 2) Adaptation in the restaurant and entertainment business focuses on strategies for differentiation, enhancing food quality, and improving musical performances to attract customers. For hotels and spas, adaptation strategies often focus on quality differentiation, consistent with the broader restaurant and entertainment business. Strategies involving expansion into additional revenue streams are also observed in the hotel and entertainment sectors. Meanwhile, the hotel industry places particular emphasis on creating a unique identity, atmosphere, and memorable guest experiences. Furthermore, the spa and massage business emphasizes maintaining high service standards and employing skilled labor to maximize customer satisfaction. The key to adaptation lies in understanding modern consumer behavior and identifying appropriate market positioning. Therefore, entrepreneurs should understand the changing behavior of consumers in today's era and use it as a basis for planning marketing strategies in uncertain situations.

Keyword: Service Business, Service Business Management, International Railway, Thai, Lao, Chinese

บทนำ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้มีนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจที่สำคัญในปี 1986 ภายใต้กลไกเศรษฐกิจใหม่ โดยเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนจากศูนย์กลาง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของลัทธิคอมมิวนิสต์ มาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ตามค่านิยมประชาธิปไตย โดยนับได้ว่าเป็นการประยุกต์ลักษณะบางประการของแนวคิดการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ในการพัฒนาประเทศ (Bank of Lao PDR, 2021) ซึ่ง สปป.ลาว ได้มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากประเทศในชื่อ “เปิดประตูสู่ตลาดโลก” อันเป็นเงื่อนไขที่จะช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจจะสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้นในอนาคต โดยหนึ่งในนั้นคือนโยบายเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงจากเมืองคุนหมิงใต้ในมณฑลยูนนานของจีนมายังนครหลวงเวียงจันทน์ และเส้นทางรถไฟจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปยังกรุงเทพมหานคร ของประเทศไทย

บนเส้นทางการพัฒนาของ สปป.ลาว ธุรกิจบริการภายใน สปป.ลาว ภายหลังการเปิดให้บริการเส้นทางการคมนาคมด้วยรถไฟ ทั้งจากคุนหมิงมายังนครหลวงเวียงจันทน์ และเส้นทางจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปยังกรุงเทพมหานคร (Insurverse, 2568) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครหลวงเวียงจันทน์ ธุรกิจบริการ เป็นภาคธุรกิจที่น่าจับตามอง เนื่องจาก สปป.ลาว เป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ และสามารถกระจายผลประโยชน์อันเกิดจากการท่องเที่ยวไปยังภาคธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ง่าย (Asia News Network, 2025) ดังนั้น การเดินทางด้วยรถไฟแม้จะมีความสะดวกสบาย แต่การเดินทางบนเส้นทางดังกล่าวนี้ต้องใช้เวลานาน ซึ่งผู้เดินทางอาจต้องเผชิญกับความเหนื่อยล้า จึงกลายเป็นโอกาสของภาคธุรกิจบริการในการสนองตอบความต้องการที่จะผ่อนคลายก่อนที่จะเริ่มเดินทางต่อ หรือ เริ่มดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ หรือ การทำกิจกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งในลักษณะของการพักผ่อน อาหาร การทำสปา นวดผ่อนคลาย รวมถึงการฟุ้งฝัน

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ในกลุ่มธุรกิจบริการใน สปป.ลาว นั้น ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟลาว – จีน พบว่า นับจากปี 2565 ธุรกิจโรงแรมและที่พักมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้นตามการขยายตัวในภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว, 2565) ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีธุรกิจโรงแรมและที่พักส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ดังเห็นได้จากการเข้ามาลงทุนในธุรกิจโรงแรมระดับ 5 ดาวหลาย เช่น โรงแรมแลนด์มาร์ค ซึ่งเป็นโรงแรมแห่งหนึ่งที่สูงที่สุดในนครหลวงเวียงจันทน์ หรือ AMARI เวียงจันทน์ เป็นต้น โดยรวมเงินลงทุนทั้งหมดสูงถึง 4 ล้านล้านกีบ (Department of International Trade Promotion, 2568)

จากกระแสนิยมการเดินทางด้วยรถไฟระหว่างประเทศ ทำให้การเดินทางด้วยรถไฟระหว่างประเทศสามารถนำมาซึ่งโอกาสของธุรกิจบริการในนครหลวงเวียงจันทน์เช่นกัน แต่ช่วงเวลาภายหลังการเปิดให้บริการกลับมีการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ มากมาย (Reuters, 2025) ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรงจากการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ผลกระทบที่สืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 หรือสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งกระตุ้นให้ภาคธุรกิจบริการเหล่านั้นต้องเผชิญกับความท้าทาย และจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองจังหวัดชายแดน ธุรกิจบริการนั้นได้มีความเชื่อมโยงและเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และการบริการ (ธนวัตร วัฒนละอันทน์ และศักรินทร์ นนทพจน์, 2568)

การศึกษาในครั้งนี้ จึงมุ่งพิจารณาผลกระทบในธุรกิจบริการของนครหลวงเวียงจันทน์ ตลอดจนวิธีการปรับตัวของภาคธุรกิจบริการ อันประกอบด้วย ธุรกิจร้านอาหาร ร้านบันเทิง โรงแรม และนวดสปา ภายหลังการเปิดให้บริการรถไฟระหว่างไทย-ลาว-จีน ในขอบเขตพื้นที่ตัวเมือง 4 เขต ของนครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการ และสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมให้กับสภาพปัญหาตัวจริงที่เกิดขึ้น เพื่อผลลัพธ์ที่ดีในการก้าวไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจบริการในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบในธุรกิจบริการของนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟระหว่างไทย-ลาว-จีน
2. เพื่อศึกษาวิธีการปรับตัวของธุรกิจ ประกอบด้วย ธุรกิจร้านอาหาร ร้านบันเทิง โรงแรม และร้านนวดสปา ในขอบเขต 4 ตัวเมืองในของนครหลวงเวียงจันทน์

ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธุรกิจบริการ เป็นองค์กรซึ่งประกอบด้วย บุคคล หรือ ทีมงาน ที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการใด ๆ ที่จะสามารถร่วมกันทำงานให้สำเร็จ เพื่อประโยชน์ของลูกค้า ซึ่งเป็นข้อแตกต่างที่สำคัญจากธุรกิจที่ผลิตหรือจำหน่ายสินค้า จากคำอธิบายดังกล่าว จะเห็นว่า สำคัญสำคัญของธุรกิจบริการ คือ การกระทำของผู้ให้บริการ เพื่อสามารถบรรลุความต้องการของผู้บริโภค โดยไม่ได้มุ่งเน้นสินค้าเป็นสำคัญ จึงทำให้ธุรกิจบริการสามารถจำแนกประเภทได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การบริการท่องเที่ยว ความบันเทิง การบริการสุขภาพ และบริการอื่น ๆ

จากการทบทวนการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของธุรกิจบริการในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ (Dube, K., Nhamo, G., & Chikodzi, D., 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดขึ้นก่อนการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน และยังคงมีอิทธิพลอันเนื่องมาจากมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ รวมถึงพฤติกรรมบางอย่างของผู้บริโภคในช่วงแรกของการเปิด

ให้บริการรถไฟระหว่างประเทศเหล่านี้มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง โดยสำหรับผลกระทบดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร้านอาหารที่ใช้แพลตฟอร์ม Open Table ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยไม่ยินยอมรับประทานอาหารในร้านดังเช่นเคย อันเนื่องมาจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม การจำกัดการเคลื่อนไหว รวมถึงมาตรการ Lockdown ของรัฐบาลทั่วโลก ซึ่งนิยมใช้เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส (ยุทธนา เศรษฐบุรพาโมทย์, 2563)

ทั้งนี้ ผลการศึกษาของปาริชาติ คุณปลื้ม ได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางการปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID – 19 เมื่อผู้บริโภคมีพฤติกรรมซึ่งนิยมซื้อของออนไลน์เพิ่มขึ้น รวมถึงนิยมการใช้เทคโนโลยีในการสั่งซื้อสินค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความนิยมในการสั่งอาหารออนไลน์ผ่านบริการจัดส่งถึงบ้าน (Delivery) ซึ่งทำให้มีผู้ประกอบการนิยมทำธุรกิจอาหารมากขึ้น (ปาริชาติ คุณปลื้ม, 2563) สำหรับการปรับตัวของกลุ่มธุรกิจที่อยู่อาศัย (Jones, K., 2020) พบว่า ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงการสร้างห้องทำงาน เพื่อรองรับการทำงานที่บ้านหรือการเรียนออนไลน์ของสมาชิกครอบครัว และอาจจะประยุกต์เป็นสตูดิโอหรือฉากหลัง ร่วมกับการใช้งานโปรแกรมต่าง ๆ ทั้งสำหรับการถ่ายทอดสด (Live) เพื่อขายสินค้าหรือการนำเสนอเนื้อหา (Content) เพื่อตอบสนองพฤติกรรมของลูกค้าที่นิยมซื้อสินค้าตกแต่งบ้านในระบบออนไลน์มากขึ้น และสำหรับสถานการณ์ของกลุ่มธุรกิจที่พักและโรงแรม พบว่า กลุ่มธุรกิจดังกล่าวนี้ เป็นกลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบมาก อันเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ลดลงด้วยอุปสรรคในด้านการเดินทาง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว - ไทย อันนำมาซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมาก ต่อภาคธุรกิจบริการใน สปป.ลาว การศึกษาในครั้งนี้ จึงมุ่งพิจารณาภาคธุรกิจบริการที่สำคัญ ใน สปป.ลาว ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหาร ร้านบันเทิง โรงแรม และร้านนวดสปา ซึ่งเป็นธุรกิจบริการที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เหนื่อยล้าจากการเดินทางที่ยาวนานบนรถไฟได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทการวิจัยเชิงพรรณนาเชิงปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology type of Description Research) เพื่อศึกษาผลกระทบของธุรกิจบริการในนครหลวงเวียงจันทน์ ประกอบด้วย ธุรกิจร้านอาหาร ร้านบันเทิง โรงแรม และร้านนวดสปา มีขอบเขตการศึกษาในเขต 4 ตัวเมืองหลักของนครหลวงเวียงจันทน์ ประกอบด้วย 3 เมืองชั้นใน (เขตเมืองหลวง) ได้แก่ จันทะบูลี (เขตศูนย์กลางเมืองเก่า) ไชยเสถา (เขตเมืองขยาย) สีสัตตะนา (เขตที่อยู่อาศัยและสถานทูต) จากเมืองชั้นในทั้งหมด 4 เมือง และ 1 เมืองชั้นนอก (เขตปริมณฑล) ได้แก่ ไชยธานี (เขตอุตสาหกรรม) จากเมืองชั้นนอก ทั้งหมด 5 เมือง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการเหล่านั้น ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้

ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญครบถ้วนจนกระทั่งข้อมูลเพียงพอ (Sufficient of data) จึงจะหยุดการสัมภาษณ์ ก่อนที่จะนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมา วิเคราะห์ สรุป อภิปรายผลต่อไป (Nonthapot, Sakkarin and Sirimat, Sukanya, 2020)

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การพิจารณาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants: KIs) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ จะมีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง เมื่อกำหนดให้กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) คือ ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการของธุรกิจร้านอาหาร ร้านบันเทิง โรงแรม และร้านนวดสปา ซึ่งดำเนินกิจการในเขต 4 ตัวเมืองของนครหลวงเวียงจันทน์ มีเกณฑ์การพิจารณาผู้ให้ข้อมูลสำคัญลักษณะดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและเกณฑ์การพิจารณาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	เกณฑ์การพิจารณา	
		ลักษณะเฉพาะ	เหตุผล
ร้านอาหาร	3 คน	มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	ต้องการผู้มีประสบการณ์ในธุรกิจนี้
	2 คน	เพิ่งมาลงทุน 1 - 2 ปี	ฟังจะได้สัมผัสการทำธุรกิจนี้ และนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้มีประสบการณ์ก่อนจะมีการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว และ ไทย - ลาว
โรงแรม	2 คน	มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	ต้องการผู้มีประสบการณ์ในธุรกิจนี้
	2 คน	เพิ่งมาลงทุน 1-2 ปี	ฟังจะได้สัมผัสการทำธุรกิจนี้ และนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้มีประสบการณ์ก่อนจะมีการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว และ ไทย - ลาว
สปา	2 คน	มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	ต้องการผู้มีประสบการณ์ในธุรกิจนี้
	1 คน	เพิ่งมาลงทุน 1 - 2 ปี	ฟังจะได้สัมผัสการทำธุรกิจนี้ และนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้มีประสบการณ์ก่อนจะมีการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว และ ไทย - ลาว
บันเทิง	1 คน	มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	ต้องการผู้มีประสบการณ์ในธุรกิจนี้
	1 คน	เพิ่งมาลงทุน 1 - 2 ปี	ฟังจะได้สัมผัสการทำธุรกิจนี้ และนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้มีประสบการณ์ก่อนจะมีการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว และ ไทย - ลาว

เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จะมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่ให้เลือกเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธุรกิจของตน

ส่วนที่ 2 การเลือกวิธีปรับตัวให้เหมาะสมกับธุรกิจของตน เป็นคำถามเกี่ยวกับ 1) การเลือกรูปแบบการให้บริการ 2) การตลาด 3) การปรับโครงสร้างพนักงาน 4) การนำมาใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัย และ 5) อื่น ๆ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์จะถูกนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index = CVI) โดยขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งพบว่า แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ มีความตรงตามเนื้อหา รายข้อ และความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ มีค่า $0.95 > 0.80$ (Waltz, C. F., Strickland, O. L., & Lenz, E. R., 2005) เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแนวทางการสัมภาษณ์ และทำการทดสอบแนวทางการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำแนวทางการสัมภาษณ์ดังกล่าวไปสอบถามผู้ประกอบการและทำการซักถามตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ โดยเมื่อการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนจะนำมาวิเคราะห์หาค่า และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผลซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณานำไปสู่คำตอบในการศึกษา และสรุปตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบต่อธุรกิจบริการของนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟระหว่างไทย-ลาว-จีน

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า การเปิดให้บริการรถไฟระหว่างไทย - ลาว - จีน ได้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจบริการในพื้นที่ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 แนวโน้มผู้บริโภค

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจบริการนั้นสามารถสรุปได้ว่า การเปิดให้บริการรถไฟไทย - ลาว - จีน ทำให้การเดินทางระหว่างทั้ง 3 ประเทศ มีความสะดวกมากขึ้น และเป็นโอกาสสำคัญของ สปป.ลาว ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้เข้ามาในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟคำชะหวาดหรือสถานีปลายทาง สำหรับการเดินทางด้วยรถไฟจากประเทศไทยมายัง สปป.ลาว และสถานีรถไฟลาว - จีน ซึ่งเป็นสถานีต้นทางสำหรับการเดินทางด้วยรถไฟความเร็วสูงจาก สปป.ลาว ไปยังประเทศจีน ที่ปลายทางสถานีรถไฟคุนหมิงใต้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว ที่ชี้ว่า ภายหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว ในช่วงระยะเวลาประมาณ 9 เดือนแรกของปี 2565 มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในลาวกว่า 1,681,000 คน ส่งผลให้ภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการขนส่งเกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้น (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว, 2565; เติลนิวิธ, 2568)

ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความเห็นว่า นอกเหนือจากผลกระทบโดยตรงของการเปิดให้บริการรถไฟไทย - ลาว - จีน ที่มีต่อจำนวนนักท่องเที่ยวแล้ว การอ่อนตัวลงของค่าเงินกีบ ที่เกิดขึ้นในช่วงหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับการเปิดให้บริการรถไฟระหว่าง 3 ประเทศ เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสนับสนุนซึ่งทำให้การเดินทางมาท่องเที่ยวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในลาว

เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น อันนำมาซึ่งโอกาสในการเปิดตลาดใหม่ ๆ ของภาคธุรกิจบริการใน สปป.ลาว ดังคำกล่าวที่ว่า “รถไฟความเร็วสูงนี้ ดีมากเลยนะ ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะเดินทางมาเวียงจันทน์เรื่อย ๆ เป็นโอกาสทองมาก”

1.2 สถานการณ์การแข่งขันของธุรกิจบริการ

จากการดำเนินโครงการรถไฟลาว - จีน ได้ทำให้เกิดชุมชนชาวจีนซึ่งเดินทางเข้ามามีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการก่อสร้างโครงการรถไฟลาว - จีน ทั้งก่อนและหลังโครงการสำเร็จ และทำให้มีโครงการก่อสร้างอื่น ๆ ตามมา การเข้ามาทำงานของแรงงานชาวจีนเหล่านั้น ทำให้เกิดธุรกิจต่าง ๆ ที่รองรับความต้องการของแรงงาน และผู้ประกอบการชาวจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร้านอาหารจีน และธุรกิจบริการอื่น ๆ จำนวนมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “คนจีน คนลาวเข้ามาเยอะหลังจากโควิดหมดไป แต่ผู้ประกอบการชาวจีน ชาวไทย ชาวเวียดนาม ก็เข้ามาลงทุนเยอะเช่นกัน”

1.3 กลยุทธ์การแข่งขัน

การเปิดให้บริการรถไฟไทย - ลาว ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์การแข่งขันของธุรกิจบริการกลับไม่ปรากฏเด่นชัด ในแง่กลยุทธ์การแข่งขัน เนื่องจากกลุ่มลูกค้าที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างไทย - ลาว เป็นกลุ่มลูกค้าเดิมที่เดินทางมายัง สปป.ลาว อยู่ก่อนแล้ว ผู้ประกอบการจึงนิยมยังคงใช้กลยุทธ์เดิมในการดึงดูดลูกค้าที่มีจำนวนมากขึ้น อันเป็นผลจากการเปิดให้บริการรถไฟไทย - ลาว ดังคำกล่าวที่ว่า “ช่วงนี้ต้องใช้นโยบายเดิมๆ รักษาลูกค้าที่เคยมาใช้บริการให้ได้ก่อน เดียวเขาจะมีการแนะนำต่อกันเอง”

1.4 การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของภาครัฐ

ในช่วงเวลาที่ได้เริ่มให้มีการเปิดให้บริการรถไฟไทย - ลาว - จีน สปป.ลาว ได้มีการปฏิรูประบบการเอกสาร การยื่นแบบภาษี และการจัดการภาครัฐ โดยได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในการจัดการเพื่อให้อัดคล่องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของภาครัฐ เหล่านั้นด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “ที่ลาวนะกฎต้องเป็นกฎ เจ้าหน้าที่เขาบอกยื่นเอกสารอะไร หรือขอความร่วมมืออะไรก็จำเป็นต้องทำตามเขานั้นแหละ”

1.5 การเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจ

ผู้ประกอบการธุรกิจบริการต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ภาวะสงครามรัสเซีย - ยูเครน รวมถึงผลกระทบจากสงครามทางการค้า ซึ่งทำให้ สปป.ลาว เกิดปัญหาเงินเฟ้อ เนื่องจากการอ่อนค่าลงของอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าว ได้ทำให้ สปป.ลาว กลายเป็นประเทศที่มีราคาการท่องเที่ยวที่ถูกลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจในการเดินทางด้วยรถไฟไทย-ลาว-จีน มายัง สปป.ลาว อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวก็ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน จากความพยายามในการปรับตัวของแรงงาน ซึ่งเลือกที่จะไปทำงานต่างประเทศเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากกว่าใน สปป.ลาว

2. การปรับตัวของธุรกิจบริการต่าง ๆ ในนครหลวงเวียงจันทน์

ในช่วงหลังจากการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ได้มีสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ในส่วนนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการปรับตัวของธุรกิจบริการ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจบริการ ได้แก่ ร้านอาหาร โรงแรม สปา และธุรกิจบันเทิง ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ ดังนี้

2.1 การปรับตัวของธุรกิจร้านอาหาร

ธุรกิจร้านอาหารใน สปป.ลาว เป็นธุรกิจที่มีความหลากหลาย และตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน เนื่องจากอาหารใน สปป.ลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้รับอิทธิพลมาจากอาหารที่มาจากอาหารหลายเชื้อชาติ ไม่ว่าจะเป็น ลาว ไทย ฝรั่งเศส เวียดนาม จีน ฯลฯ ผ่านเรื่องราวมากมายในประวัติศาสตร์ และได้กลมกลืนเข้าสู่วิถีชีวิตของชาวลาว อย่างไม่อาจปฏิเสธได้ ด้วยเหตุนี้การมีรถไฟไทย - ลาว - จีน จึงเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจร้านอาหารจีนในการขยายตลาด เพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว และแรงงานชาวจีนเหล่านั้นเพิ่มขึ้น ทำให้ในเขตพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ มีร้านอาหารจีนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เหตุการณ์ดังกล่าว ยังได้ขยายการรับรู้เกี่ยวกับอาหารจีนที่ขายใน สปป.ลาว ไปยังนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ในช่วงเวลาดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน ทว่า อาหารซึ่งมีที่มาจากพื้นที่อื่น ๆ ก็ยังคงได้รับความนิยมจากกลุ่มลูกค้าเดิม

ในด้านการแข่งขัน ธุรกิจร้านอาหารในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์มักนิยมใช้กลยุทธ์การสร้าง ความแตกต่างของทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์อาหาร และการให้บริการ โดยมุ่งเน้นที่ความเป็นเอกลักษณ์ ทำให้กลุ่มลูกค้าในตลาดจึงมักจะถูกแบ่งแยกออกตามความต้องการเฉพาะของตน ทั้งในกลุ่มอาหารลาว อาหารไทย อาหารจีน อาหารเวียดนาม อาหารยุโรป รวมถึงบรรยากาศ และสไตล์เฉพาะตัวของแต่ละร้าน ดังคำกล่าวที่ว่า “ความเป็นเอกลักษณ์ของอาหาร ยังไงเขาติดใจรสชาติอาหารของเรา การให้บริการของร้านเรายังไงเขาก็มาอีก”

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางรายยังได้นำเอาประเด็นด้านคุณภาพของการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคัดสรรวัตถุดิบ และองค์ประกอบอื่น ๆ ในการให้บริการ เพื่อให้ผู้บริโภคได้สัมผัสถึงความมีระดับ และสามารถสร้างความประทับใจจากการให้บริการได้ ในขณะที่กลุ่มร้านอาหารริมทาง บางส่วน ก็มักนิยมใช้กลยุทธ์ทางด้านราคา และความสะดวกในการเข้าถึง โดยมีการจ้างงานจากแรงงานชาวลาว และอาจมีแรงงานต่างชาติในร้านอาหารบางแห่งตามลักษณะงาน ประเภท และสไตล์ของร้าน

2.2 การปรับตัวของธุรกิจโรงแรม

เมื่อมีการเปิดให้บริการรถไฟความไทย - ลาว - จีน ทำให้การคมนาคมระหว่าง 3 ประเทศ เป็นไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น และนครหลวงเวียงจันทน์ เป็นพื้นที่เชื่อมต่อที่สำคัญของเส้นทางการคมนาคมสายนี้ ทำให้มีโอกาที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในพื้นที่ ทั้งนี้ ธุรกิจโรงแรมในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ ได้เลือกที่จะใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกันสำหรับการปรับตัวให้

เหมาะสมกับตลาด โดยธุรกิจโรงแรมที่มีศักยภาพสูงบางแห่ง ได้ใช้กลยุทธ์ในการขยายตลาด ในขณะที่ธุรกิจโรงแรมบางแห่งกลับเลือกใช้กลยุทธ์อื่น เช่น การให้บริการโดยเน้นคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม โดยอาศัยเอกลักษณ์ และการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้กับผู้บริโภค ซึ่งมักจะทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก และการรีวิวลงในสังคมออนไลน์ด้วยตัวผู้บริโภคเอง ดังคำกล่าวที่ว่า “ธุรกิจโรงแรมของเราพยายามที่จะเลือกลูกค้าให้ถูกกลุ่มเป้าหมาย เราพยายามสร้างเอกลักษณ์ของโรงแรมให้มากที่สุด เช่น เราเปิดให้เช็คอินได้ตลอด สามารถดื่มเครื่องดื่มที่เคาเตอร์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง”

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของ สปป.ลาวนั้น พบว่าภาคธุรกิจโรงแรมใน สปป.ลาว ไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัวมากนัก

2.3 การปรับตัวของธุรกิจสปา

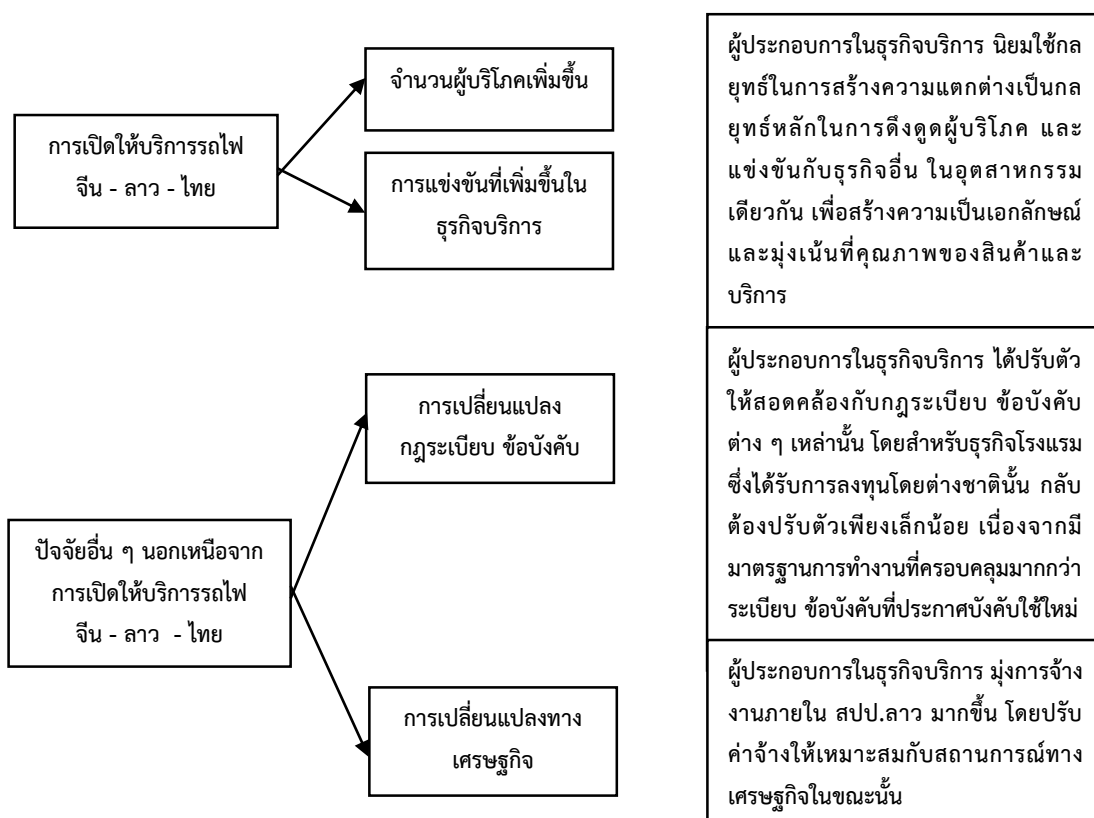
การนวดเพื่อสุขภาพ นวดผ่อนคลาย สปา รวมถึงการเสริมความงามในลักษณะเดียวกัน เป็นหนึ่งในบริการที่ได้รับความนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงทุนที่มาจากกาขยายธุรกิจจากประเทศไทยมาเปิดให้บริการที่นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งบางส่วนได้นำแรงงานชาวไทยมาเป็นพนักงานนวดในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้บริโภคในมาตรฐานการให้บริการ โดยกลยุทธ์สำคัญของธุรกิจนวดสปาในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ คือ การมุ่งเน้นที่คุณภาพบริการและการใส่ใจลูกค้า เพื่อกระตุ้นให้เกิดการกลับมาใช้บริการซ้ำ โดยสัดส่วนการจ้างงานระหว่างแรงงานต่างชาติและแรงงานชาวลาวในธุรกิจนวดสปามักแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละสถานบริการ โดยอาจขึ้นอยู่กับทักษะในการให้บริการของแรงงานเป็นสำคัญ ดังคำกล่าวที่ว่า “ประสบการณ์หมอนวดสำคัญมากเลย บางที่เขาไม่มาอีก บางคนชอบบอกว่า นวดที่ไทยทำไม่นวดดีกว่านี้ เราเลยต้องให้หมอนวดจากไทยเขามาสอนเพิ่มเติมอยู่บ่อยครั้ง”

2.4 การปรับตัวของธุรกิจบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิง พบว่า การแข่งขันในตลาดของธุรกิจบันเทิง เช่น ร้านนั่งดื่มเหล้า หรือ บาร์ ในนครหลวงเวียงจันทน์นั้นค่อนข้างสูง และมีการสนองตอบความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งหนึ่งในกลยุทธ์ที่นิยมนำมาใช้คือ กลยุทธ์ในการสร้างความแตกต่าง ด้วยคุณภาพของการบริการ การสร้างบรรยากาศที่มีความพิเศษ และคุณภาพของนักดนตรี/วงดนตรี ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการที่ได้ผลเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังมักจะคำนึงถึงการออกแบบประสบการณ์ที่ให้ผู้รับบริการได้สัมผัสถึงความพิเศษ เพื่อสร้างความประทับใจ และช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการกลับมาอีกครั้ง รวมถึงกลายเป็นผู้ช่วยประชาสัมพันธ์ร้านให้กับผู้อื่นที่รู้จักด้วยความสมัครใจ โดยในบางแห่ง ได้มุ่งเป้าหมายการให้บริการไปยังบุคคลผู้มีชื่อเสียงโดยเฉพาะ เพื่อหวังผลกระทบในด้านการรับรู้ของบุคคลโดยทั่วไปเป็นการเฉพาะดังคำกล่าวที่ว่า “ร้านก็อื่นก็ทำเหมือนกัน เราต้องพยายามคัคนักดนตรีที่ดี ตรง concept ของร้าน สามารถ entertain ลูกค้าได้ อีกอย่างการตกแต่งร้านของเราต้องมีสไตล์ไม่เหมือนร้านอื่น ๆ”

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาประเด็นด้านการลงทุน พบว่า โดยทั่วไปธุรกิจบันเทิงในนครหลวงเวียงจันทน์ มีทั้งการลงทุนโดยชาวลาว และสถานประกอบการที่เกิดจากการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนชาวลาวและชาวต่างชาติ เนื่องจากข้อกำหนดทางด้านกฎหมายที่จำเป็นจะต้องมีคนชาวลาวร่วมลงทุนด้วย โดยมุ่งเน้นไปที่การจ้างงานแรงงานชาวลาวเป็นหลัก ยกเว้นนักร้อง นักดนตรี ซึ่งในบางโอกาสก็มีการจ้างงานศิลปินชาวต่างชาติในการทำการแสดงภายในร้านด้วยเช่นกัน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในธุรกิจบริการของนครหลวงเวียงจันทน์ สามารถสรุปผลกระทบจากการเปิดให้บริการรถไฟจีน - ลาว ไทย รวมถึงผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ และการปรับตัวของผู้ประกอบการในธุรกิจบริการได้ ในลักษณะของแผนภาพได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สรุปผลกระทบจากการเปิดให้บริการรถไฟจีน-ลาว-ไทย

อภิปรายผล

การเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ถือเป็นก้าวสำคัญที่เกิดขึ้นภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั่วโลก นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ยังเกิดขึ้นท่ามกลางบริบทของความท้าทายทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจระดับโลก ซึ่งแม้ผลการศึกษาของ Dube, K., Nhamo, G., & Chikodzi,

D., 2021 ได้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของ Covid-19 ต่อธุรกิจร้านอาหาร (Dube, K., Nhamo, G., & Chikodzi, D., 2021) แต่เมื่อสถานการณ์เหล่านั้นควบคุมได้ ประกอบกับการเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ก็ทำให้ธุรกิจมีการขยายจำนวนมากขึ้น การเดินทางที่สะดวกมากขึ้น และยังทำให้กลายเป็นผลดีต่อธุรกิจโรงแรม นวด สปา และร้านบันเทิง ในลักษณะเดียวกันด้วย

เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ย่อมดึงดูดการลงทุนในธุรกิจเหล่านั้นเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทำให้ธุรกิจบริการในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์มีมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งการปรับตัวของธุรกิจบริการในพื้นที่เหล่านั้นนิยมใช้กลยุทธ์หลักในการสร้างความแตกต่างในสายตาของผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการรับรู้ถึงคุณภาพการให้บริการ การสร้างประสบการณ์ที่พิเศษ เป็นต้น

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลวิจัย

การเปิดให้บริการรถไฟไทย-ลาว-จีน ส่งผลกระทบเชิงบวกโดยตรงต่อภาคธุรกิจบริการในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้บริโภคอย่างเห็นได้ชัด แต่ในขณะเดียวกันก็นำมาซึ่งการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากการเข้ามาของนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะชาวจีนที่เข้ามาขยายฐานธุรกิจในพื้นที่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังต้องปรับตัวภายใต้ความท้าทายจากปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเงินเฟ้อ ค่าของเงินกีบ และการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบภาครัฐที่นำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น

สำหรับการปรับตัว ธุรกิจร้านอาหารและสถานบันเทิงมุ่งเน้นกลยุทธ์การสร้างสร้างความแตกต่างด้านเอกลักษณ์และคุณภาพอาหาร ธุรกิจโรงแรมให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและประสบการณ์ที่พิเศษแก่ผู้เข้าพัก พร้อมทั้งขยายตลาดไปยังกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้หลากหลายขึ้น ขณะที่ธุรกิจนวดสปาเน้นการรักษามาตรฐานการให้บริการและการใช้แรงงานที่มีทักษะฝีมือเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุด และการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดที่ชัดเจน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และสำหรับธุรกิจร้านบันเทิงนั้น ผู้ประกอบการมักนิยมใช้กลยุทธ์ในการสร้างความแตกต่างในการรับรู้ของผู้บริโภค

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ผู้ประกอบการหน้าใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ หากมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนและสร้างความแตกต่าง โดยเฉพาะการนำเสนอประสบการณ์บริการที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวแบบส่วนตัว (Private Tour)

2.2 ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการศึกษาผู้บริโภคอย่างรอบด้าน ทั้งพฤติกรรม ค่านิยมไลฟ์สไตล์ รายได้ และแรงจูงใจ เนื่องจากตลาดรถไฟไทย-ลาว-จีนมีความหลากหลาย การเข้าใจลูกค้าอย่างลึกซึ้งจะช่วยพัฒนาบริการและกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผู้ประกอบการควรกำหนดตำแหน่งทางการตลาดที่ชัดเจน โดยสร้างความแตกต่าง เช่น การยกระดับคุณภาพบริการและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบจองออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และริ้วแบบเรียลไทม์ เพื่อเสริมภาพลักษณ์ สร้างความภักดีของลูกค้า และเพิ่มโอกาสทางการตลาดในระยะยาว

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง ศักยภาพการฟื้นฟูและกลยุทธ์พัฒนาธุรกิจที่ยั่งยืนของร้านอาหารและที่พักริมแม่น้ำโขง: กรณีศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย (ไทย) และเมืองหาดซายฟอง นครหลวงเวียงจันทน์ (ลาว) โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณโครงการจาก “กองทุนวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น”

เอกสารอ้างอิง

- เดลินิวส์. (2568). 7 เดือน รถไฟไทย-ลาว ผู้โดยสารคึกคัก เกินเป้า 2 แสนคน/ปี ข้ามแดนต่ำไม่รวมจุดตรวจคนเข้าเมือง. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.dailynews.co.th/news/4514800/>
- ธนวัตร วัจฉละอนันท์ และศักรินทร์ นนทพจน์. (2568). การเปรียบเทียบผลกระทบทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายและหนองคายภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570). *ศึกษิตาลัย*, 6(3), 113–128.
- ปาริชาติ คุณปลื้ม. (2563). การปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID – 19. *วารสารการเมือง การบริหาร กฎหมาย*, 12(2), 98-110.
- ยุทธนา เศรษฐฐปรโมทย์. (2563). เศรษฐกิจติดโควิด: แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2563 – 2564. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://www.posttoday.com/finance->
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว. (2565). รถไฟลาว-จีน การคมนาคมที่ช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจลาว *Thai Business Information Center in LAO PDR*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2568 จาก <https://thaibizlaos.com/lao/news/detail.php?cate=news-highlight&id=22563>
- Asia News Network. (2025). *Rail network ‘a game changer for Laos, region looks set to reap benefits’*. Retrieved from <https://asianews.network/rail-network-a-game-changer-for-laos-region-looks-set-to-reap-benefits/>
- Bank of Lao PDR. (2021). *Financial Report 2020*. Retrieved from <https://www.bol.gov.la/>
- Department of International Trade Promotion. (2568). *รถไฟลาว-จีน หนุนเศรษฐกิจ สป.ลาว โต*. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.ditp.go.th/post/157009>

- Dube, K., Nhamo, G., & Chikodzi, D. (2021). COVID-19 pandemic and prospects for recovery of the global aviation industry. *Journal of Air Transport Management*, 92, 102022. . doi:<https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2021.102022>
- Insurverse. (2568). ข้อมูลรถไฟลาว-จีน: วิธีซื้อตั๋วและการเดินทาง. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2568 จาก <https://insurverse.co.th/lifestyle/laos-china-train-info/>.
- Jones, K. (2020). *The pandemic economy: What are shoppers buying online during COVID-19*. Retrieved from <https://www.visualcapitalist.com/shoppers->
- Nonthapot, Sakkarin and Sirimat, Sukanya. (2020). The Risk Factors Affecting People After the Border Conflict Between Thailand and Cambodia at The Baan Phum Sarol Village, Kantharalak District, Sisaket Province, Thailand. *Palarch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 17(10), 780-792.
- Reuters. (2025). *Thailand expects high-speed rail link to China to operate by 2030*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/thailand-expects-high-speed-rail-link-china-operate-2030-2025-01-29/>.
- Waltz, C. F., Strickland, O. L., & Lenz, E. R. (2005). *Measurement in nursing and health research*. Springer Publishing Company.